

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Ankestyrelsens bidrag til svar på spørgsmål nr. 519 fra Udlændinge og integrationsudvalget – UUI alm. del.

13. marts 2017

Sagsbehandlingen og almindeligt tidsforbrug i sager om anerkendelse af udenlandske adoptioner samt betydningen af adoptanternes domicil.

J.nr. 2017-0016-12118

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

En udenlandsk adoption kan anerkendes i Danmark, hvis alle de følgende betingelser er opfyldt:

Tel +45 3341 1200

- Ansøger havde på ansøgnings-/adoptionstidspunktet fast bopæl og varig tilknytning i det land, hvor adoptionen er gennemført
- Adoptionen har retsvirkninger, der svarer til retsvirkningerne af en dansk adoption
- Adoptionen er ikke åbenbart uforenelig med grundlæggende danske retsprincipper for adoption.

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

For at Ankestyrelsen kan vurdere ovennævnte er der behov fra diverse oplysninger og dokumenter fra ansøger.

Ved modtagelsen af en ansøgning om anerkendelse af en adoption gennemført i udlandet vil Ankestyrelsen fremsende en modtagerskrivelse og i den forbindelse bliver der eventuelt vejledt om, at det til brug for behandlingen af sagen kan blive relevant at fremsende de originale adoptionsdokumenter eller bekræftede kopier heraf. Der kan endvidere blive stillet 10 spørgsmål vedrørende ansøgers domicil på adoptionstidspunktet. Alternativt kan de 10 spørgsmål blive stillet på et senere tidspunkt eller slet ikke, hvis det vurderes, at der allerede med ansøgningen er givet tilstrækkelige oplysninger til at vurdere ansøgers domicil.

Hvis det vurderes, at ansøger på domiciltidspunktet ikke havde domicil i det land, hvor adoptionen er gennemført udtaler Ankestyrelsen, at vi ikke mener, at adoptionen kan anerkendes og sagen afsluttes. Det betyder, at Ankestyrelsen ikke mener, at adoptionen er gyldig efter dansk ret.

I nogle uheldige situationer er barnet bragt til Danmark, uanset at de danske regler om adoption ikke er fulgt og dermed uden, at der foreligger en gyldig adoption efter dansk ret. Dette kan eksempelvis skyldes, at adoptionen skulle være gennemført efter danske regler, fordi ansøgerne har fast bopæl og varig tilknytning til Danmark og ikke til det land, man har forsøgt at gennemføre en adoption i. Det kan som ovenfor nævnt også skyldes, at adoptionen ikke har retsvirkninger, der svarer til en dansk adoption.

Det bringer barnet i en usikker situation at være bragt fra sit oprindelsesland og til Danmark på de vilkår, og i de situationer kan der vejledes om, at der kan ansøges om international familieadoption i Statsforvaltningen. En sådan adoption kræver, at der foreligger en egentlig familiemæssig tilknytning mellem ansøgeren og barnet eller anden kvalificeret tilknytning mellem ansøgeren, og barnet eller mellem ansøgeren og barnets forældre (slægtslignende forhold), og myndighederne i barnets oprindelsesland vil blive inddraget. Se Statsforvaltningens beskrivelse af sagsbehandlingen mv. i disse sager nedenfor.

Vurderes det, at ansøger havde domicil i det land, hvor adoptionen er gennemført, kan behandlingen af ansøgningen gå videre til en vurdering af den gennemførte adoption. Dertil er det nødvendigt med de originale adoptionsdokumenter eller eventuelt bekræftede kopier heraf. Har Ankestyrelsen ikke allerede modtaget disse dokumenter, vil ansøger blive bedt om at fremsende dem.

Ofte vil ansøgerne være bekymrede for at fremsende originale adoptionsdokumenter, der kan være meget svære at erstatte, og selve fremsendelsen kan være tidskrævende f.eks. fordi ansøger bor i udlandet og ønsker et familiemedlem skal viderebringe dokumenterne fra ansøger til Ankestyrelsen. I andre tilfælde ønsker ansøgerne at fremskaffe bekræftede kopier til fremsendelse til Ankestyrelsen i stedet for at sende de originale dokumenter, og dette kan også tage tid i sig selv.

Når vi har modtaget de nødvendige dokumenter, vurderer vi ægtheden af dokumenterne og retsvirkningerne af den gennemførte adoption, herunder om den er endelig og gyldig i det pågældende land. Til brug for denne vurdering er det ofte nødvendigt at inddrage den danske repræsentation i det land, hvor adoptionen er gennemført. Den danske repræsentation vil som

udgangspunkt sende vores høring videre til en lokal myndighed eller en advokat, som er ambassaden velkendt, og som kan besvare de spørgsmål, vi har stillet.

I dette forløb erindrer Ankestyrelsen den danske ambassade i det omfang, det vurderes nødvendigt.

Tidsforbrug

I forhold til en beskrivelse af et almindeligt tidsforbrug i disse sager, afhænger dette i stort omfang af det tidsforbrug, der bruges ved indhentelse af oplysninger og dokumenter, der er nødvendige for at kunne vurdere sagen.

Dette tidsforbrug er overordentligt varierende fra sag til sag og er vanskeligt at give et estimat på, da både oplysninger og dokumenter indhentes eksternt, herunder fra udenlandske myndigheder samt danske repræsentationer i udlandet, men også tidsforbruget ved indhentelsen af oplysninger og originaldokumenter fra ansøgerne selv varierer meget og kan være ganske langvarigt.

Ind i mellem henlægges sagerne efter flere påmindelser for så at blive genåbnet på et senere tidspunkt, når ansøger har fremsendt det nødvendige.

I forhold til den konkrete sag, som ligger til grund for udvalgsspørgsmålet, har Ankestyrelsen i december 2016 med præcisering i slutningen af februar 2017 modtaget tilstrækkelige oplysninger til udarbejdelse af en udtalelse om domicil. Vi forventer at udarbejde en udtalelse herom snarest.

Sagsbehandlingen og almindeligt tidsforbrug i sager om international familieadoption - Bidrag fra Statsforvaltningen

Indledningsvis skal det i familieadoptionssager afklares, om det er en sag, der er omfattet af definitionen af familieadoption i adoptionsbekendtgørelsens § 1, nr. 3. Hvis ikke dette er opfyldt, vil adoption ikke kunne bevilges uden ansøgerne er blevet godkendt som adoptanter, jf. adoptionslovens § 4 a, stk. 2.

En ansøgning om adoption af et barnebarn, et søskendebarn eller en søskende er omfattet af reglerne for familieadoption. Slægtsskabsforholdet skal være dokumenteret. Hvis der f.eks. er tale om et søskendebarn, er det derfor nødvendigt, at ikke blot barnets fødselsattest men også ansøgers og barnets mors/fars fødselsattest foreligger for at fastslå søskendeforholdet.

Udenlandske dokumenter skal foreligge i original, og de skal for mange landes vedkommende være legaliserede. Legalisering skal ske for at sikre ægtheden af dokumentet. Legalisering sker som udgangspunkt ved påtegninger af den overordnede myndighed og derpå udenrigsministeriet i landet, hvor dokumentet er udstedt, og derpå den danske ambassade i landet.

Disse krav om fremskaffelse af attester påhviler ansøgerne, og en sag vedrørende familieadoption vil derfor ofte starte ved, at Statsforvaltningen præciserer over for ansøgerne, hvilke dokumenter der skal indsendes og hvorledes legalisering skal foregå. Der kan være stor forskel på, hvor lang tid det tager for ansøgere at indhente dokumenterne, idet det kan afhænge af såvel hvilket land, det drejer sig om, som af hvornår ansøgerne faktisk får det sat i værk. Dette er således forhold, som Statsforvaltningen ikke har indflydelse på.

I tilfælde, hvor ansøgning om familieadoption er begrundet med, at ansøgeren har et nært forhold til barnet (plejebarnsadoption), skal det af ansøger være dokumenteret, at barnet har været opfostret hos ansøger i mindst 3 år. Det kan kræve en indsats fra ansøger at fremskaffe dokumentation for fælles bopæl i 3 år, hvis der f.eks. har været tale om bopæl i udlandet. Det kan også kræve flere kontakter til Statsforvaltningen, før det er afklaret, om den fremskaffede dokumentation er tilstrækkelig. Igen er der tale om et forløb, hvor udstrækningen af tidsforløbet i betydeligt omfang ligger uden for Statsforvaltningens indflydelse.

I forbindelse med Statsforvaltningens anmodning til ansøgere om fremskaffelse af oplysninger eller dokumentation forlænges tidsforbruget i nogle tilfælde på grund af manglende respons på Statsforvaltningens anmodning eller eventuel misforståelse heraf.

Medmindre der skal meddeles afslag på ansøgningen allerede på grundlag af oplysningerne i ansøgningen eller på grundlag af supplerende telefoniske oplysninger, indkaldes ansøgerne i familieadoptionssager snarest efter modtagelsen af ansøgningen til et møde i Statsforvaltningen. Dette møde afholdes af en socialrådgiver fra adoptionsafdelingen som mødesagsbehandler og omfatter såvel vejledning af ansøgerne om blandt andet retsvirkningerne ved adoption som belysning af sagen. Mødet afholdes på Statsforvaltningens afdelingskontor beliggende nærmest ansøgernes bopæl. Mødenotatet indgår i viderebehandlingen af sagen ved adoptionssekretariatet i Ringkøbing.

Mødet med ansøgerne afholdes som udgangspunkt, inden der stilles krav om dokumentation i form af originale, legaliserede dokumenter, idet det vil være unødvendigt for ansøgeren med besværet, udgiften og tidsforbruget ved fremskaffelsen af dokumenterne, hvis det viser sig, at der allerede ud fra de oplysninger, der fremkommer på mødet, skal gives afslag på familieadoption, f.eks. på grund af barnets tilknytning til søskende i hjemlandet eller på grund af mulighed for fortsat bopæl hos pårørende i hjemlandet.

Når der søges om adoption af enten et barn, der har ophold i udlandet, eller et barn, der er kommet til Danmark med henblik på adoption, er der tale om en international familieadoptionssag. Reglerne i Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner skal derfor følges, og afgiverlandets centrale adoptionsmyndighed skal dermed involveres såvel for belysning af barnets forhold i afgiverlandet som ved tiltrædelse af gennemførelse af adoptionen.

Haagerkonventionen stiller bestemte minimumskrav vedrørende oplysningsgrundlaget ved sagens forelæggelse for afgiverlandet. Der skal således udarbejdes en socialrapport med blandt andet oplysninger om helbredsforhold, bolig- og erhvervsforhold, økonomiske forhold, baggrund, familieforhold, ansøgernes indbyrdes forhold og egnethed til at påtage sig en international adoption. Der vil som grundlag for udarbejdelsen af socialrapporten som udgangspunkt af en socialrådgiver ved adoptionsafdelingen blive gennemført et hjemmebesøg hos ansøgerne.

Der skal endvidere indhentes helbredserklæringer fra egen læge, straffeattester og udtalelse fra kommunen.

Hvis barnet er 7 år eller derover skal barnet høres, og hvis de biologiske forældre lever, skal der også indhentes erklæringer/samtykke fra dem gennem Den Danske Ambassade i pågældende land. Svartiderne fra de forskellige landes ambassader kan være meget forskellige, såvel på grund af problemer med at få kontakt med pågældende person som forskellig praksis i ambassader med hensyn til prioritering af opgaven.

Lever de biologiske forældre ikke, skal der af ansøger indhentes dødsattest som dokumentation herfor, eller der skal foreligge bevismateriale for, at der er tale om et hittebarn.

I de tilfælde, hvor der ikke er nogen biologiske forældre, skal der beskikkes en værge for at afgive evt. samtykke til adoptionen. Samtykket skal afgives på et møde.

Uanset kravene i Haagerkonventionen er opfyldt ved Statsforvaltningens forelæggelse af sagen for afgiverlandet, stilles der i nogle tilfælde fra afgiverlandet krav om supplerende oplysninger om ansøgerne, eller der stilles krav om direkte indgivelse af ansøgning om adoption i afgiverlandet. Statsforvaltningen har ingen mulighed for at afvise sådanne krav, eller påvirke hvor lang sagsbehandlingstid, der er i afgiverlandet. Det kan således tage mange måneder.

Hvis der gives positivt svar på international adoption fra afgiverlandet, skal Statsforvaltningen anmode ansøger om at søge om opholdstilladelse for barnet ved Udlændingestyrelsen. Sagen forlænges dermed på dette tidspunkt af Udlændingestyrelsens sagsbehandlingstid. Først efter, der er opnået opholdstilladelse og barnet derpå er kommet til Danmark, kan der udfærdiges adoptionsbevilling.

Tidsforbruget ved Statsforvaltningens arbejde med sager om international familieadoption er omfattende på grund af såvel de mange sagsskridt som udarbejdelse af socialrapport og forelæggelsesbrev efter Haagerkonventionen til afgiverlandet. Som omtalt er sagsbehandlingstiden imidlertid i meget høj grad afhængig af svar fra ansøgerne selv og andre myndigheders sagsbehandlingstid.

Statsforvaltningen har i perioder haft ikke ubetydelig sagsbehandlingstid på grund af sagsbunker. Sager hvor børn er i en uholdbar og usikker opholdsmæssig situation er imidlertid forsøgt prioriteret.

For så vidt angår den konkrete sag, der ligger til grund for udvalgs spørgsmålet, kan det oplyses, at sagen fortsat er på et så tidligt stadie i sagsforløbet, at det ikke er muligt at opstille et tidsestimat forbundet med en rimelig sikkerhed for sagens færdigbehandling.